



Dokładna diagnostyka podstawą leczenia



Na pytania
odpowiada
dr n. wet.
Janina Łukaszevska.

**NASZ
EKSPERT**

Leczenie każdej choroby wymaga postawienia prawidłowej diagnozy. Objawy są często bardzo trudne do zauważenia, bo nasz podopieczny nie może ich nam opisać.

Co można wnioskować z badania morfologii krwi?

Zmiany w morfologii są bardzo pomocne w diagnostyce wielu chorób. Do najczęściej spotykanych odchyłań należy np. leukocytoza, czyli zwiększenie liczby krwinek białych – leukocytów. Zazwyczaj oznacza ona zakażenie lub ciężki stan zapalny, ale również może pojawić się w białaczce czy np. zespole paranowotworowym. Zmniejszenie liczby krwinek białych występuje o wiele rzadziej i jego przyczyna jest trudniejsza do ustalenia, m.in. długotrwała infekcja bakteryjna, choroby odkleszczowe, choroby wirusowe u kotów. Ponadto tak, jak w niedokrwistościach tła immunologicznego, następuje uszkodzenie krwinek czerwonych przeciwciałami skierowanymi przeciwko nim, możemy spotkać się również z podobnym zjawiskiem, dotyczącym immunologicznego niszczenia jednej z form leukocytów - neutrofilii. Zwiększona liczba poszczególnych form krwinek białych, stanowiących prawidłowo niewielki procent, np. granulocytów kwasochłonnych, czyli eozynofili, występuje głównie w alergiach i przy obecności pasożytów, ale istnieje także wiele innych przyczyn.

Do badań laboratoryjnych pacjent powinien być "na czczo". Jak sobie radzić w pilnych przypadkach?

Jeśli badania nie muszą być wykonane natychmiast, należy się umówić na ich przeprowadzenie na czczo, przede wszystkim ze względu na lipemię, która utrzymuje się do 12 godzin po jedzeniu i zawyża prawie wszystkie wyniki wykonywanych oznaczeń, np. aktywności enzymów wątrobowych. Należy jednak pamiętać, że lipemia może być również objawem zapalenia trzustki.

Na które parametry wyniku morfologii krwi powinno się zwrócić szczególną uwagę?

Każdy parametr morfologii jest bardzo ważny. Zmniejszona liczba krwinek czerwonych – erytrocytów, stężenia hemoglobiny i wartości hematokrytu oznacza niedokrwistość. Ale może ona wystąpić jako jedyny objaw i mieć tło immunologiczne lub towarzyszyć wielu innym chorobom, np. nowotworom (i to nie tylko białaczkom), przebiegiem infekcjom bakteryjnym, zaburzeniem endokrynologicznym czy niewydolności nerek. Zwiększona ilość erytrocytów przy niedokrwistości może np. świadczyć o ich odnowie, ale także o dysplazji szpiku kostnego, zmniejsza się natomiast przy braku żelaza, czy nowotworach, które mogą zaburzyć jego wykorzystanie.

Jeżeli wykonywany jest rozdział krwinek białych (WBC) czy powinno się zwracać uwagę tylko na wartość procentową?

Wśród leukocytów rozróżniamy pięć form, zmiany w ich zawartości występują w różnych chorobach. Wartość procentowa służy jedynie do obliczenia liczby całkowitej tych form leukocytów, dopiero wtedy możemy tak naprawdę ocenić ich rzeczywiste zmiany we krwi. Przy takim samym procencie, ale różnej liczbie leukocytów, która obliczana jest na 1 mikrolitr będziemy mieli również różną liczbę poszczególnych rodzajów krwinek białych. Niestety najczęściej badamy krew zwierząt chorych i dodatkowo w tym celu powinniśmy ustalić skład procentowy w rozmazie krwi. Zmienione mogą być również kształty ich jąder, co dla patologa ma ogromne znaczenie.

Na ile istotne jest badanie ogólne moczu w procesie postawienia ostatecznej diagnozy?

Badanie moczu jest pierwszym i najważniejszym badaniem w diagnostyce chorób układu moczowego. Może być wystarczające, jeśli dodatkowo jeszcze wykonamy posiew w celu ustalenia rodzaju zakażenia i antybiogramu - wskazującego, jakie antybiotyki należy zastosować. Kolejny etap, to dalsze badania – biochemiczne, w celu ustalenia wydolności nerek, usg czy nawet biopsja nerek.

Czy podawanie leków może mieć wpływ na wynik badań laboratoryjnych?

Tak, powinno zwracać się uwagę na wpływ podanych wcześniej leków. Mogą one: podnieść aktywność

enzymów wątrobowych, wzrost stężenia kreatyniny, podniesienie stężenia mocznika.

Jakich produktów spożywczych należy unikać karmiąc zwierzęta?

To bardzo ważne pytanie. Mało właścicieli wie, że kota i małego psa można „zabić” np. szynką czy karmą zawierającą cebulę lub czosnek. Mają one związki uszkadzające erytrocyty i powodujące ciężkie niedokrwistości, tzw. anemie z ciałkami Heinz'a. Spotkałam się z tak silną niedokrwistością u psa rasy yorkshire terier po zjedzeniu wątróbki z cebulą, iż wymagał on transfuzji oraz z przypadkiem śmierci kota po takiej „uczcie”. Dwa inne koty nakarmione dużą ilością szynki – ledwo przeżyły (czynnikami szkodliwymi były azotyny). W literaturze opisany został przypadek śmierci dwóch kotów, które zjadły zupkę dla dzieci, zawierającą czosnek. To samo może spowodować leczenie zwierząt na własną rękę, np. paracetamolem, również wywołującym tworzenie się ciałek Heinz'a. Nie wolno dokarmiać swoich pupili przyprawionymi resztkami ze stołu, bo to może im bardzo zaszkodzić.

Czy współpraca lekarza z dostawcą sprzętu diagnostycznego ma istotne znaczenie w procesie badawczym?

Wykonywanie badań na miejscu przynosi niewątpliwą korzyść z możliwością natychmiastowego uzyskania wyników, postawienia szybkiej diagnozy i rozpoczęcia od początku prawidłowego leczenia. Jest również niezmiernie przydatne do monitorowania postępów leczenia lub ich braku, czego nie zawsze dopilnujemy, gdy musimy wysłać krew do analizy na zewnątrz. W przypadku stwierdzenia niedokrwistości powinniśmy ustalić, jak szybko postępuje, lub czy ustępuje skutek naszego leczenia, poprzez wykonywanie morfologii nawet codziennie przez kilka kolejnych dni. To będzie zdecydowanie łatwiejsze, jeśli analizator hematologiczny mamy u siebie.

O czym należy pamiętać?

- Badania muszą być wykonane na przeznaczonych dla nich aparatach (dotyczy to głównie badań hematologicznych)
- Badania powinny być wykonane w jak najkrótszym czasie od momentu pobrania próbek.
- Wyniki badań należy przechowywać. Ułatwi to przesłanie historii zdrowia naszego pupila.
- Pomyśl o profilaktyce. Schorzenia łatwiej wyleczyć w początkowych stadiach.

HORIBA
Medical



Zaufaj naszemu doświadczeniu

Twój partner w diagnostyce laboratoryjnej